XORAZM VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

XORAZM VILOYATINING DEMOGRAFIK HOLATI

2022- yil
yanvar- dekabr

XORAZM VILOYATINING DOIMIY AHOLISI

2023- yil 1- yanvar holatiga, dastlabki ma'lumotlar

Xorazm viloyatining 2023- yil 1- yanvar holatiga doimiy aholisi soni **1958,2** ming kishini tashkil etib, yil boshiga nisbatan **34,0** ming kishiga yoki **1,8 %** ga ko'paydi. Jumladan, shahar aholisi soni **647,7** ming kishini (jami aholi sonidagi ulushi **33,1** %), qishloq aholisi soni **1310,5** ming kishi (**66,9** %)ni tashkil etdi.

Doimiy aholi soni

1 958,2 *ming kishi*

Tabiiy o'sish

+35,5 *ming kishi*

Doimiy aholining yashash joyi bo'yicha taqsimlanishi

Shahar

33,1%

Qishloq

66,9%

Aholining tabiiy harakati, *ming kishi*

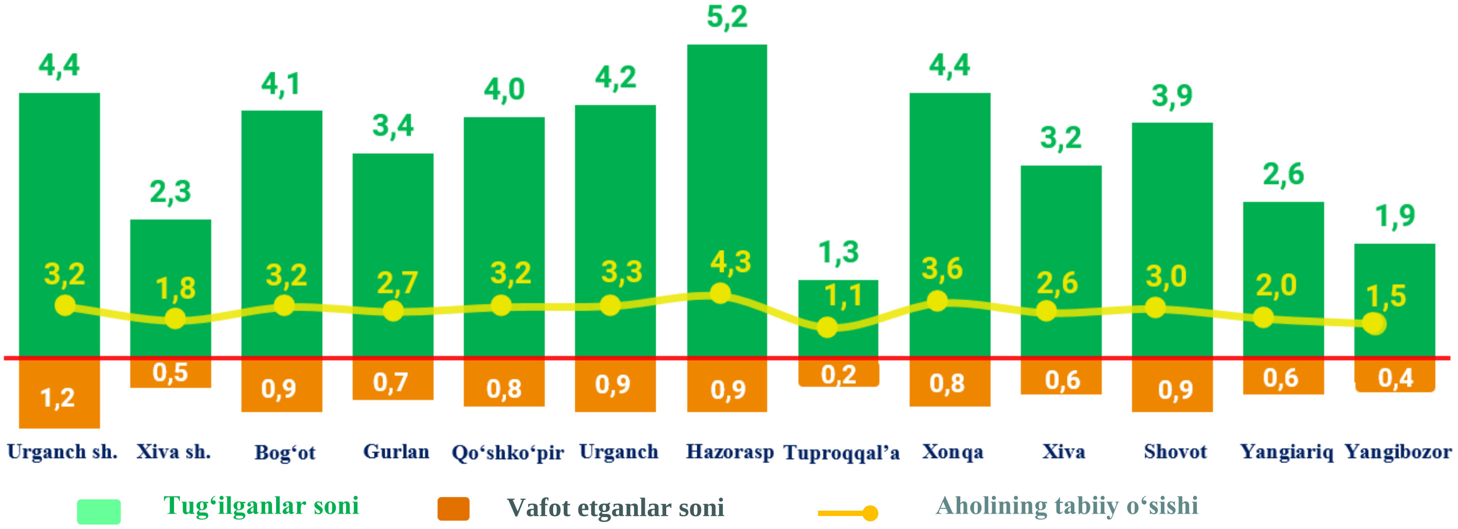

Xorazm viloyati bo‘yicha asosiy demografik ko‘rsatkichlar

2022- yil yanvar-dekabr

Yosh guruhlari bo‘yicha aholi soni

2023- yil 1- yanvar holatiga

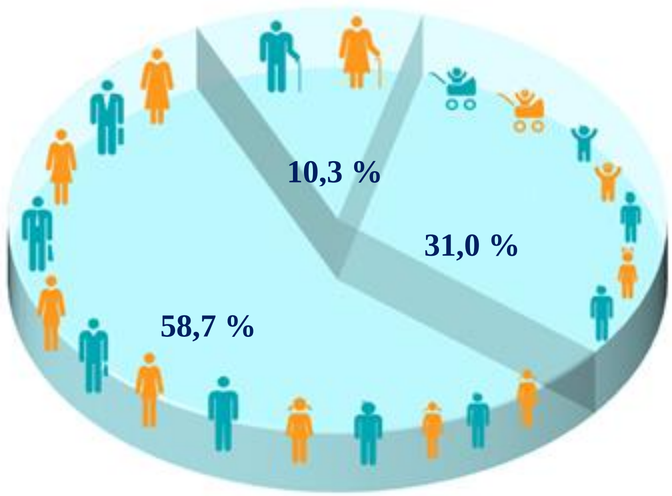

2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, viloyat doimiy aholisi sonining **31,0** % i mehnatga layoqatli yoshdan kichiklar, **58,7** % i mehnatga layoqatli yoshdagilar va **10,3** % i mehnatga layoqatli yoshdan kattalar hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

Yosh guruhlari va jinsi bo‘yicha aholi tarkibi

2022- yil 1- yanvar holatiga

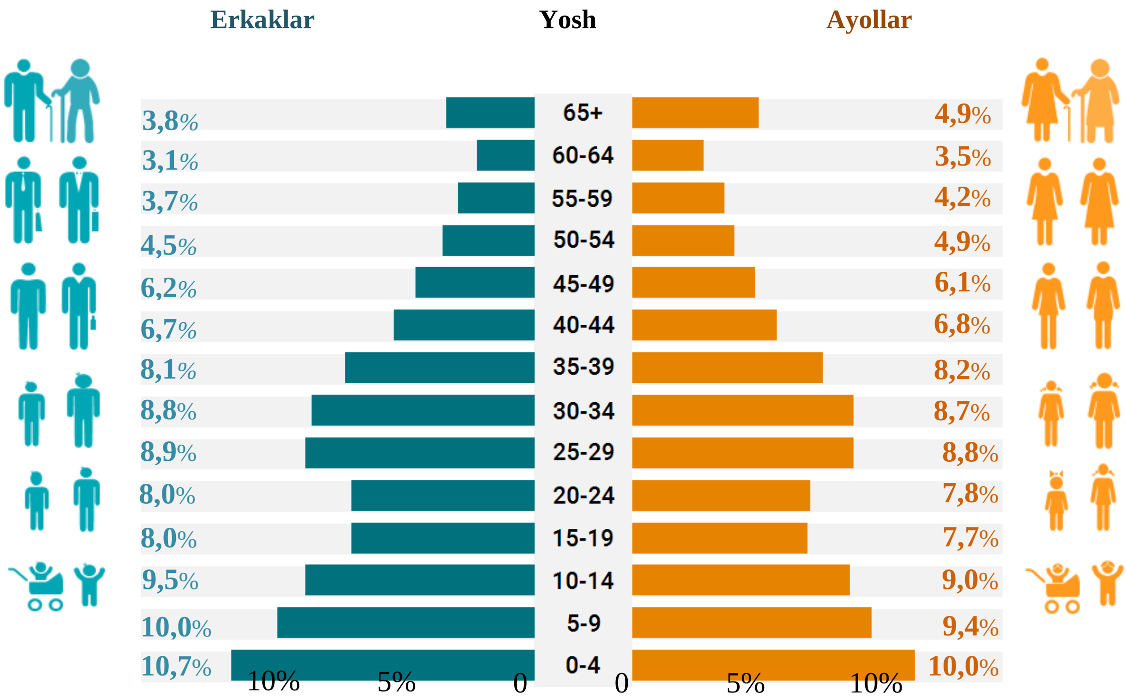

2022- yil 1- yanvar holatiga Xorazm viloyatining doimiy aholisi tarkibini jinsi va yosh guruhlari bo‘yicha (65 yoshgacha bo‘lganlar 5 yillik yosh intervalida, 65 va undan yuqori yoshdagilar esa jamlangan holda) tahlil qilinganda, erkaklar tarkibida 4 yoshgacha bo‘lgan bolalar eng yuqori ko‘rsatkichni, ya’ni **103,4 ming kishini** tashkil etgan. Erkaklar tarkibida eng kam aholi soni 60-64 yoshlilar hissasiga to‘g‘ri kelib **30,3 ming kishini** tashkil etdi. Shuningdek, ayollar tarkibida ham 4 yoshgacha bo‘lgan qizlar eng yuqori ko‘rsatkichni, ya’ni **95,8 ming kishini** tashkil etgan bo‘lsa, eng kam ayollar soni 60-64 yoshlilar hissasiga to‘g‘ri kelgan, ya’ni **34,1 ming kishini** tashkil etgan.

Tug‘ilishda kutilayotgan umr davomiyligi

2022- yil 1- yanvar holatiga

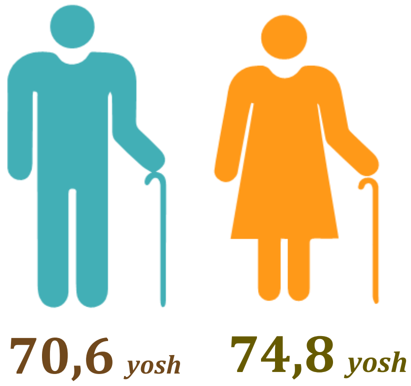

2022-yilning 1-yanvar holatiga Xorazm viloyati aholisining kutilayotgan o‘rtacha umr ko‘rish davomiyligi **72,7** yoshni tashkil etgan. Erkaklar uchun **70,6** yoshga, ayollar uchun esa **74,8** yoshga teng. Shahar va qishloq joylari uchun kutilayotgan o‘rtacha umr ko‘rish davomiyligi bir xil, ya’ni **72,6** yoshni tashkil etgan.

Doimiy aholi sonining taqsimlanishi

2023- yil 1- yanvar holatiga

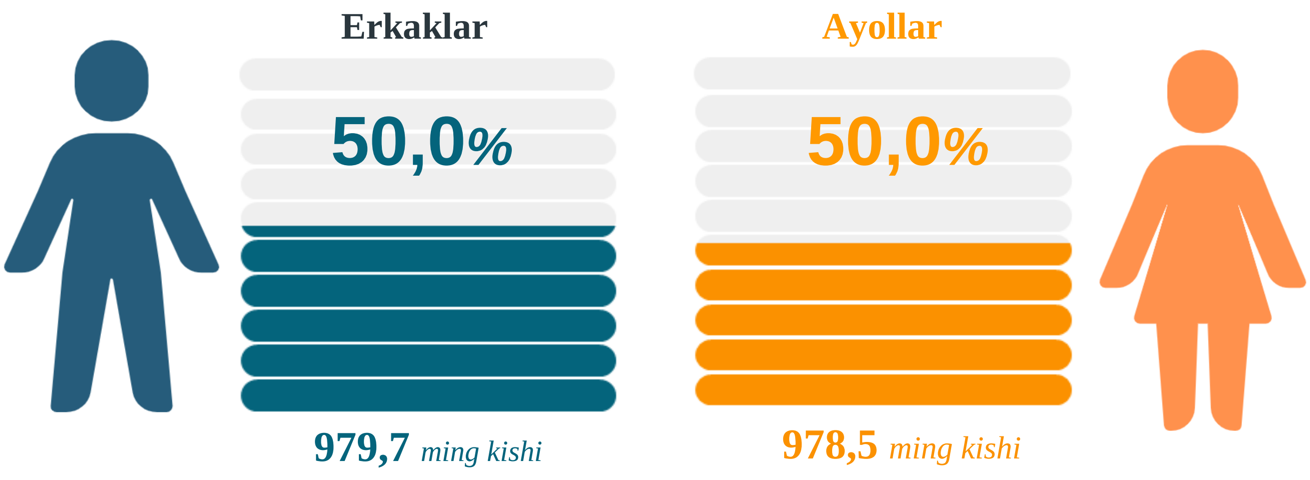

Doimiy aholi sonining shahar va tumanlar bo‘yicha taqsimlanishi

1- yanvar holatiga, ming kishi

	2022- yil	2023- yil	O‘sish sur’ati, % da
Viloyat bo‘yicha	1924,2	1958,2	101,8
shaharlar :			
Urganch sh.	146,7	149,9	102,2
Xiva sh.	95,3	97,0	101,8
tumanlar:			
Bog‘ot	169,5	172,6	101,8
Gurlan	151,9	154,5	101,7
Qo‘shko‘pir	176,1	179,0	101,6
Urganch	205,5	209,3	101,8
Hazorasp	198,7	202,2	101,8
Tuproqqal’a	56,6	57,9	102,3
Xonqa	191,6	194,9	101,7
Xiva	149,7	152,1	101,6
Shovot	174,3	177,1	101,6
Yangiariq	118,9	120,9	101,7
Yangibozor	89,4	90,8	101,6

Xorazm viloyati bo‘yicha aholi zichligi

2023- yil 1- yanvar holatiga, 1 kv.km.ga to‘g‘ri keladigan aholi soni, kishi

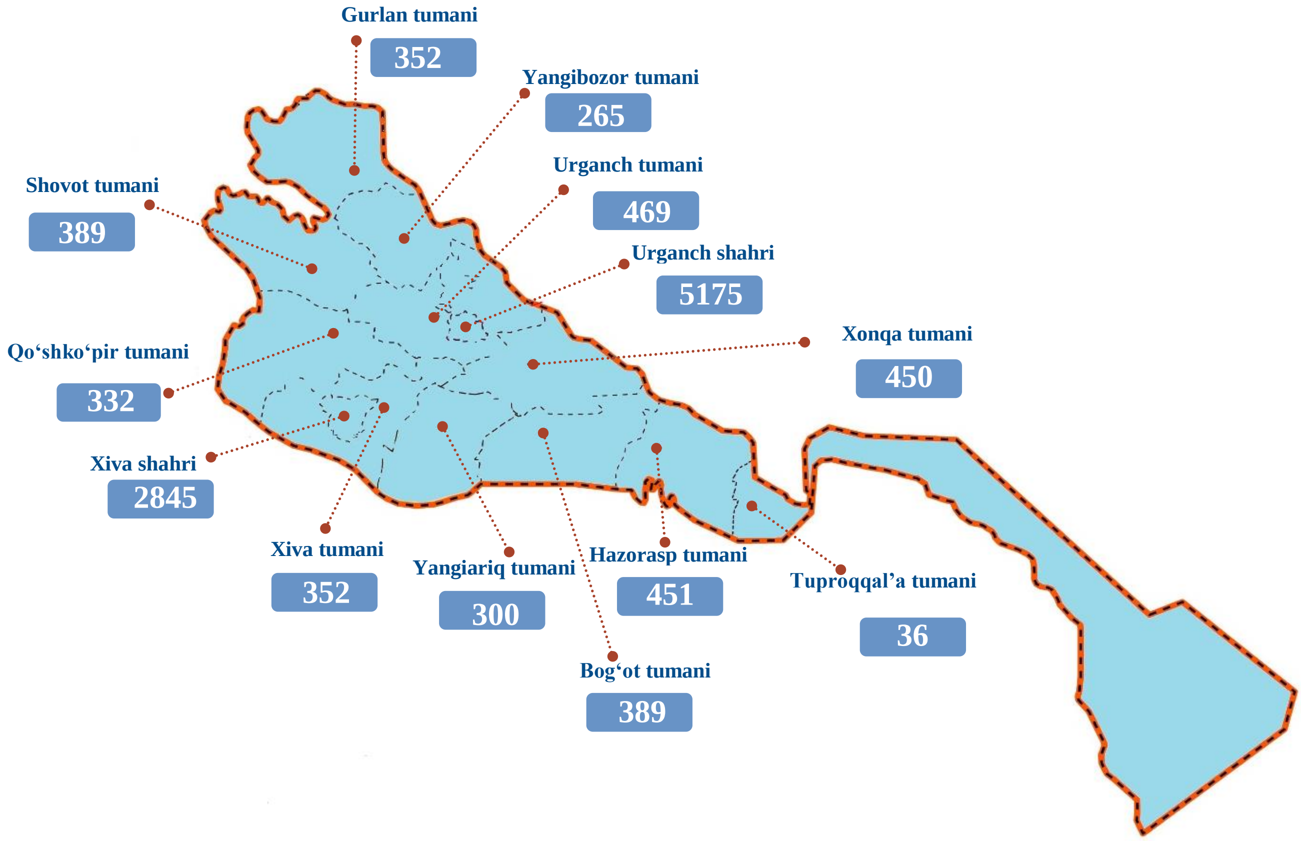

Viloyatda 2023- yil 1- yanvar holatiga 1 kvadrat kilometrga o‘rtacha **324** kishi to‘g‘ri kelgan. Bu esa o‘tgan yilning mos davriga nisbatan solishtirilganda **6** kishiga ortgan (2022- yilda 1 kv.km.ga **318** kishi).

Shahar va tumanlar bo‘yicha qaraydigan bo‘lsak, aholi zichliginig eng yuqori ko‘rsatkichi Urganch shahrida **5175** kishi, Xiva shahrida **2845** kishi, Urganch tumanida **469** kishi, Hazorasp tumanida **451** kishi, Xonqa tumanida **450** kishini tashkil etgan bo‘lsa, eng past ko‘rsatkichlar Tuproqqal’a tumanida **36** kishi, Yangibozor tumanida **265** kishi, Yangiariq tumanida **300** kishi, Qo‘shko‘pir tumanida **332** kishini tashkil etgan.

Xorazm viloyati bo‘yicha aholi zichligi dinamikasi

yanvar-dekabr holatiga, 1 kv.km.ga to‘g‘ri keladigan aholi soni, kishi

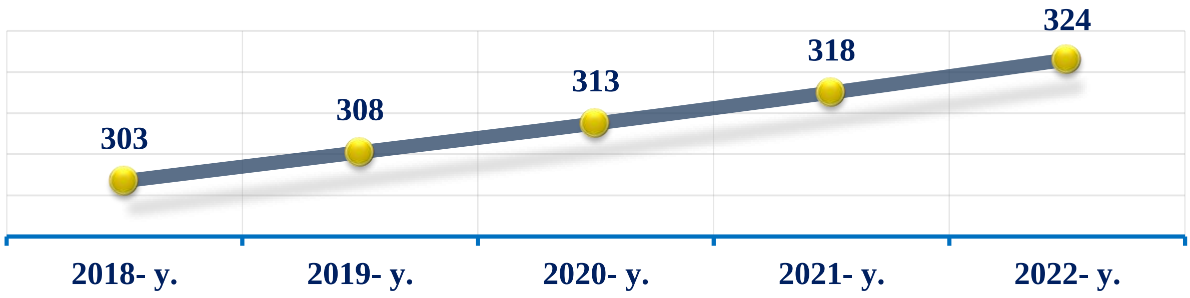

QAYD ETILGAN TUG‘ILISHLAR

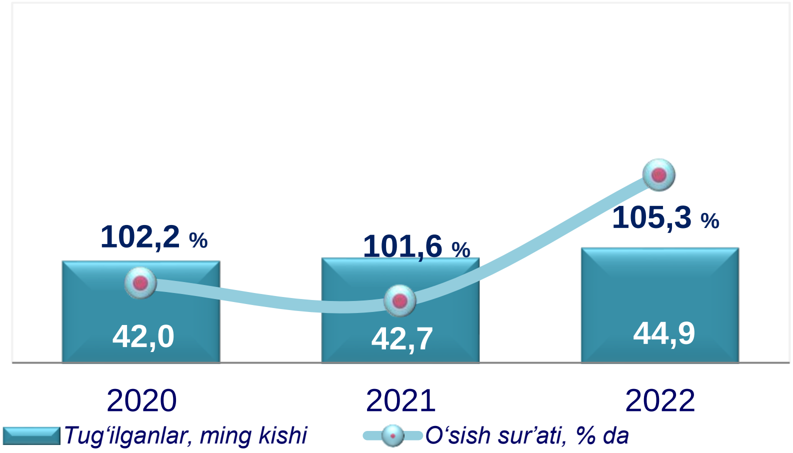

Shahar va tumanlar kesimida tug‘ilganlar soni va koeffitsiyenti

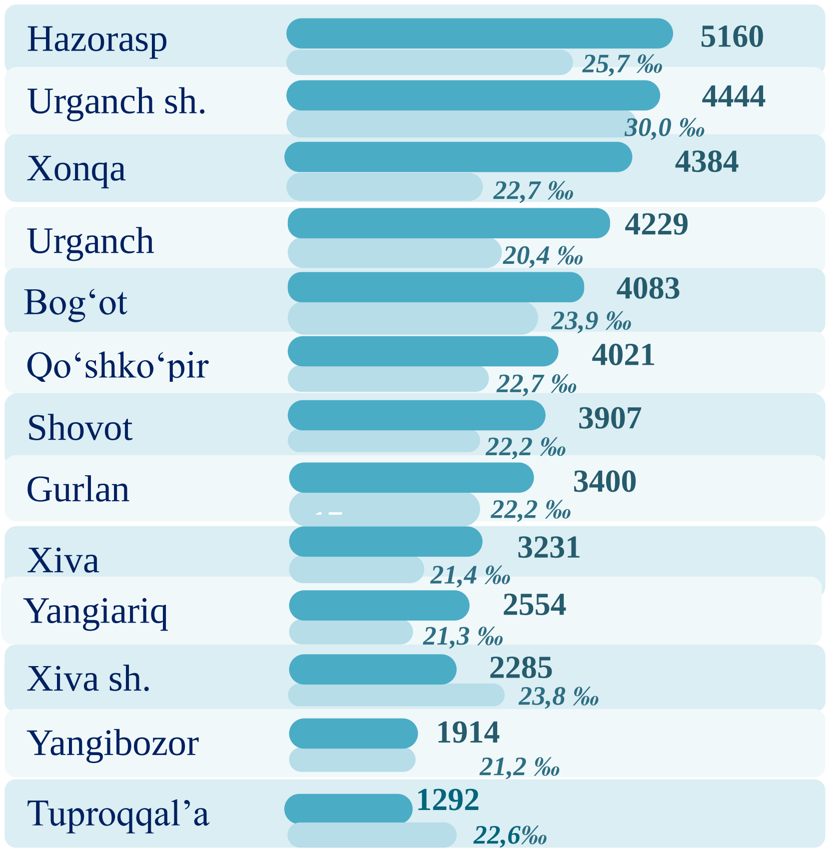

Tug‘ilganlarning taqsimlanishi

Yanvar- mart

O‘g‘il bolalar	Qiz bolalar
4 709	4 421
51,6%	48,4%

Yanvar- iyun

O‘g‘il bolalar	Qiz bolalar
9 082	8 408
51,9%	48,1%

Yanvar- sentabr

O‘g‘il bolalar	Qiz bolalar
16 147	15 028
51,8%	48,2%

Yanvar- dekabr

O‘g‘il bolalar	Qiz bolalar
23 293	21 611
51,9%	48,1%

2022- yil yanvar- dekabr oylarida **44,9** mingta bola tug‘ilganligi qayd etilgan bo‘lib, mos ravishda 1000 aholiga nisbatan tug‘ilish koeffitsiyenti **23,1** promilleni tashkil etdi hamda bu ko‘rsatkich 2021- yilga nisbatan **0,8** promillega oshganligi kuzatildi (2021- yilda **22,3** promilleni tashkil etgan).

Tug‘ilishlarning chaqaloqlar soni bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar- dekabr

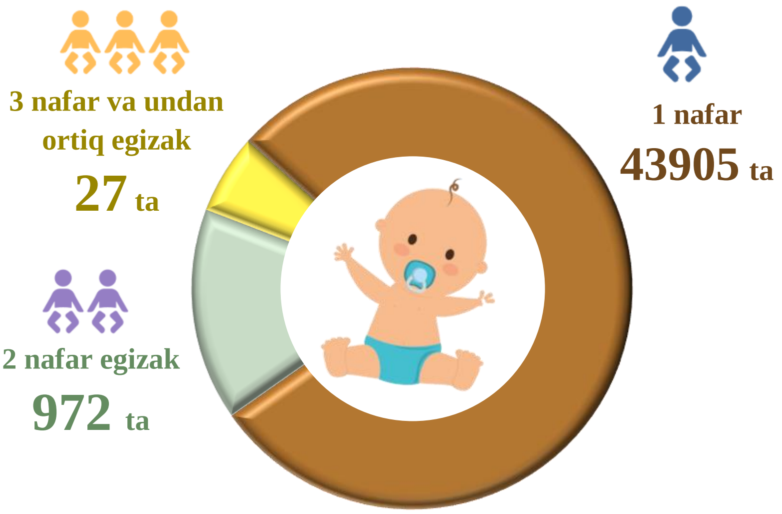

2022- yilning yanvar - dekabr oylarida qayd etilgan tug‘ilishlarda 1 nafar va egizak tug’ilgan chaqaloqlar soni bo‘yicha tahlil etilganda quyidagi ulushga ega bo‘lganligi kuzatildi:

- 1 nafar – **97,8**%
- 2 nafar – **2,1**%
- 3 nafar va undan ortiq – **0,1**%

Chaqaloqlarning ota- onasi yoshi bo‘yicha taqsimlanishi

Otaning yoshi

Onaning yoshi

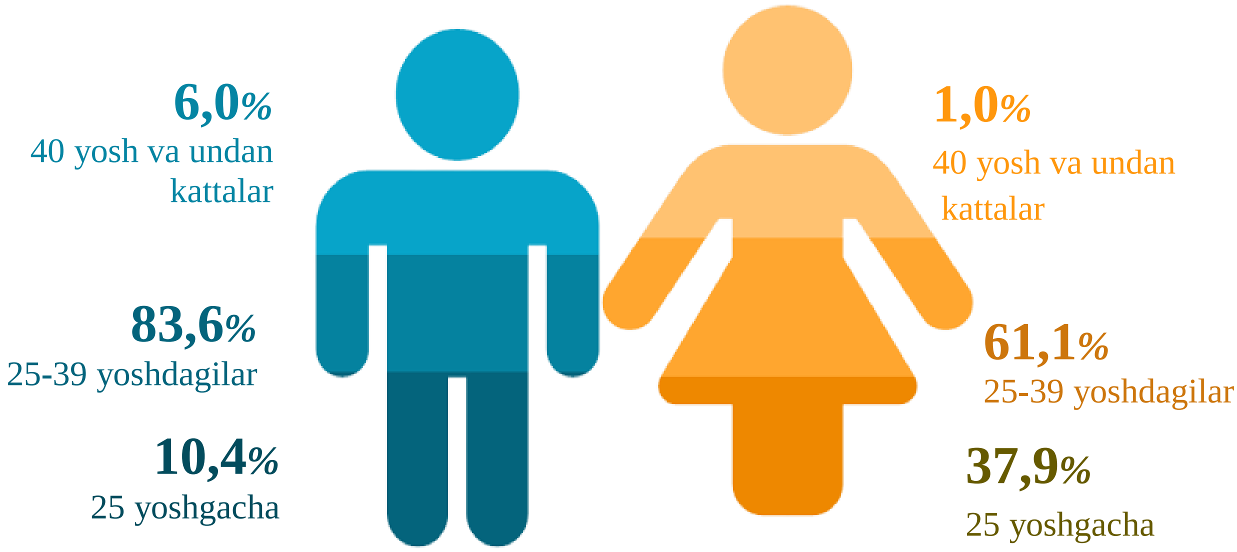

2022- yil yanvar- dekabr oylarida tug‘ilgan chaqaloqlar otasining yoshi bo‘yicha **10,4** % chaqaloqlar otasining yoshi 25 yoshgacha, **83,6** % ining otasi 25-39 yoshlarga hamda **6,0** % chaqaloqlarning otasi 40 yosh va undan katta yoshdagilar hissasiga to‘g‘ri kelgan. Shuningdek, tug‘ilgan chaqaloqlar onasining yoshi bo‘yicha **37,9** % chaqaloqlar onasining yoshi 25 yoshgacha, **61,1** %ining onasi 25-39 yoshlarga hamda **1,0** % chaqaloqlarning onasi 40 yosh va undan katta yoshdagilardan iborat bo‘lgan.

VAFOT ETGANLAR

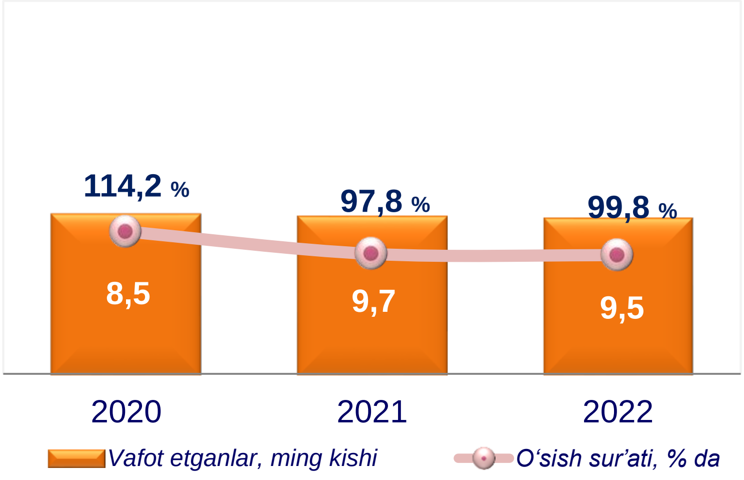

Vafot etganlarning taqsimlanishi

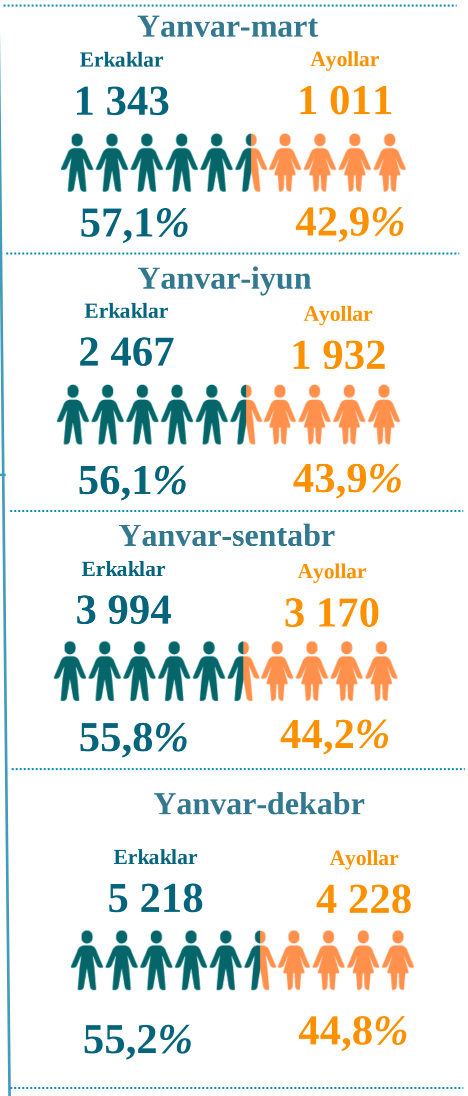

Shahar va tumanlar kesimida vafot etganlar soni va koeffitsiyenti

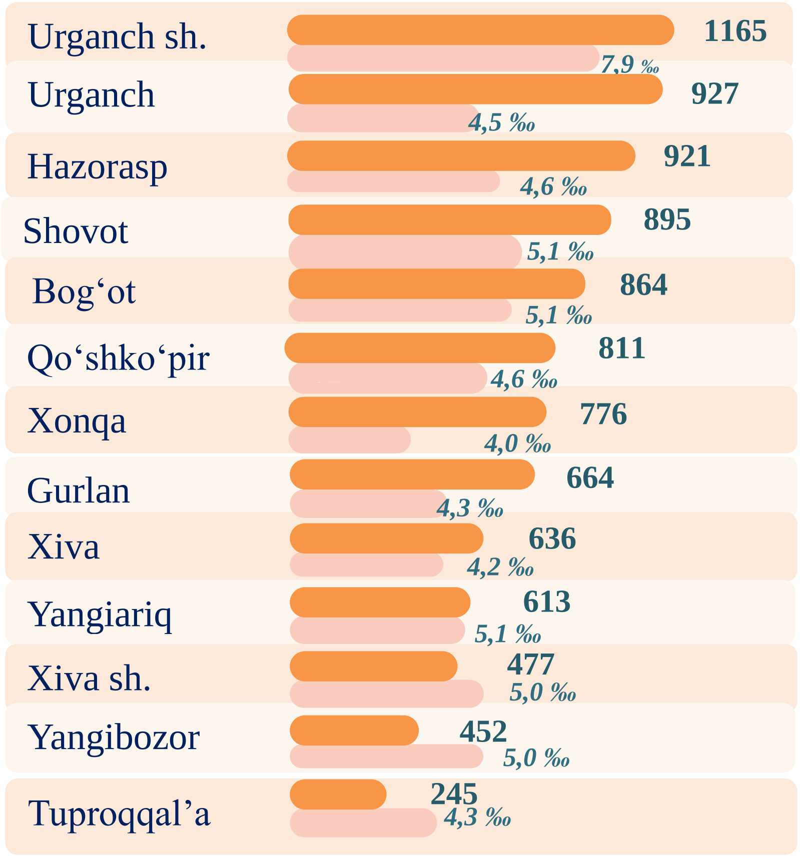

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida **9,4** mingta o‘lim qayd etilgan bo‘lib, har 1000 aholiga o‘lim koeffitsiyenti **4,9** promilleni tashkil etgan hamda 2021- yilga nisbatan **0,1** promillega kamayganligi kuzatildi (2021- yilning yanvar-dekabr oylarida **5,0** promille bo‘lgan).

O‘limning asosiy sabablar bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar-dekabr, kishi

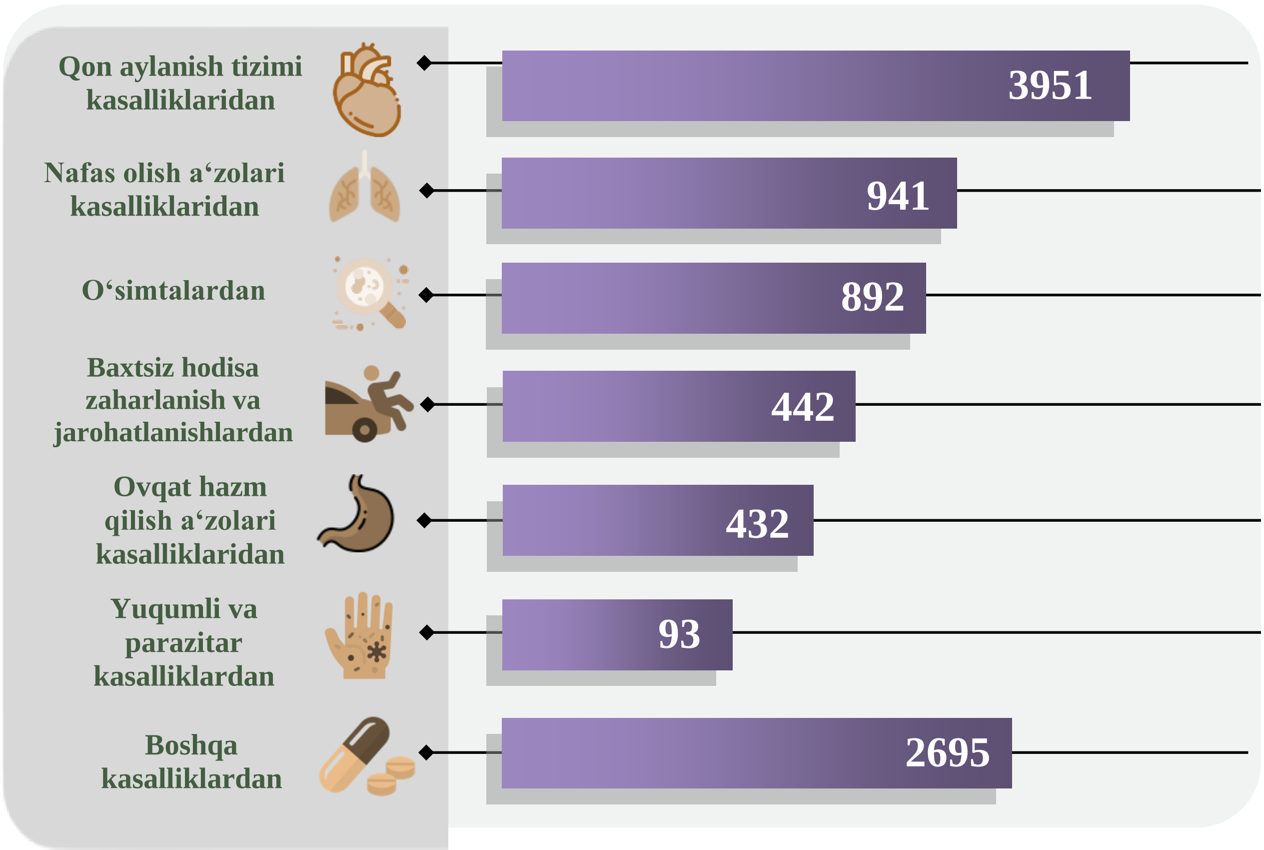

2022- yilning yanvar- dekabr oylarida qayd etilgan o‘lim holatining **41,8** % i – qon aylanish tizimi kasalliklaridan, **9,4** % i – o‘simtalardan, **10,0** % i – nafas olish a’zolari kasalliklaridan, **4,7** % i – baxtsiz hodisa, zaharlanish va jarohatlanishlardan, **4,6** % i – ovqat hazm qilish a’zolari kasalliklaridan, **1,0** % i – yuqumli va parazitar kasalliklardan, **28,5** % i boshqa kasalliklardan vafot etganlar.

O‘limning yosh guruhlari bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar-dekabr

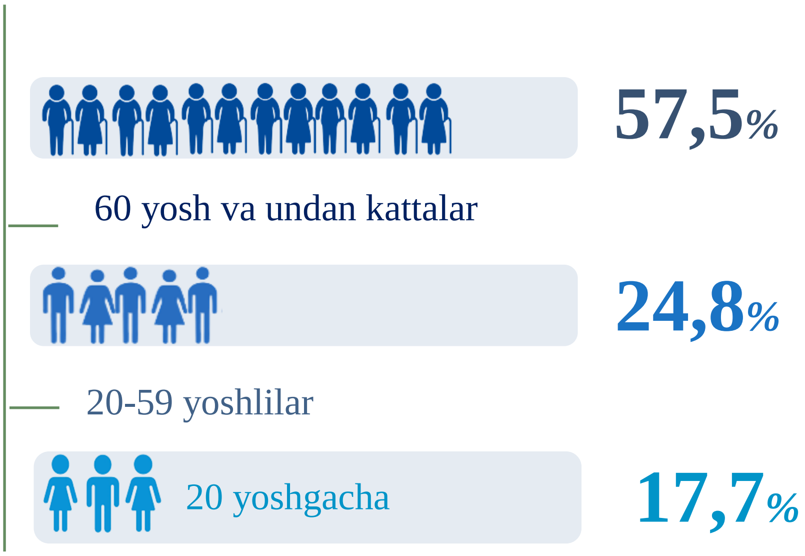

2022- yil yanvar-dekabr oylarida vafot etganlar yosh guruhlari bo‘yicha taqsimlanganda 20 yosh-gacha vafot etganlar **17,7** % ni, 20-59 yoshlar orasida **24,8** % ni, 60 va undan katta yoshlilarda esa **57,5** % ni tashkil etgan.

QAYD ETILGAN NIKOHLAR

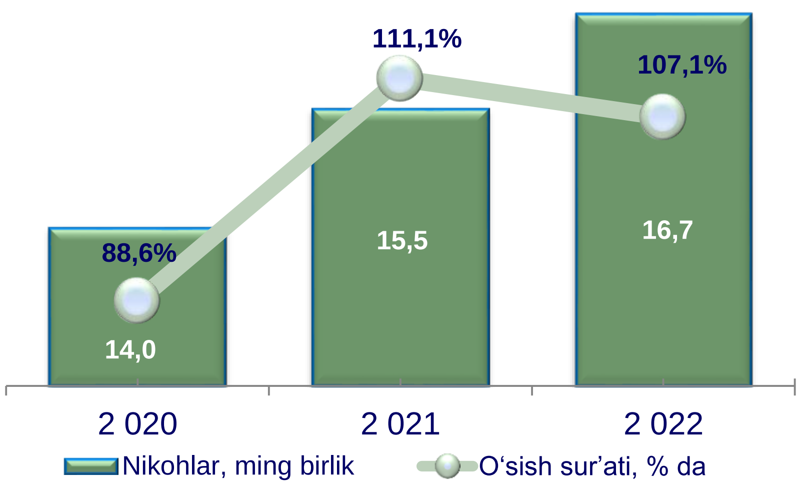

Shahar va tumanlar kesimida nikohlar soni va koeffitsiyenti

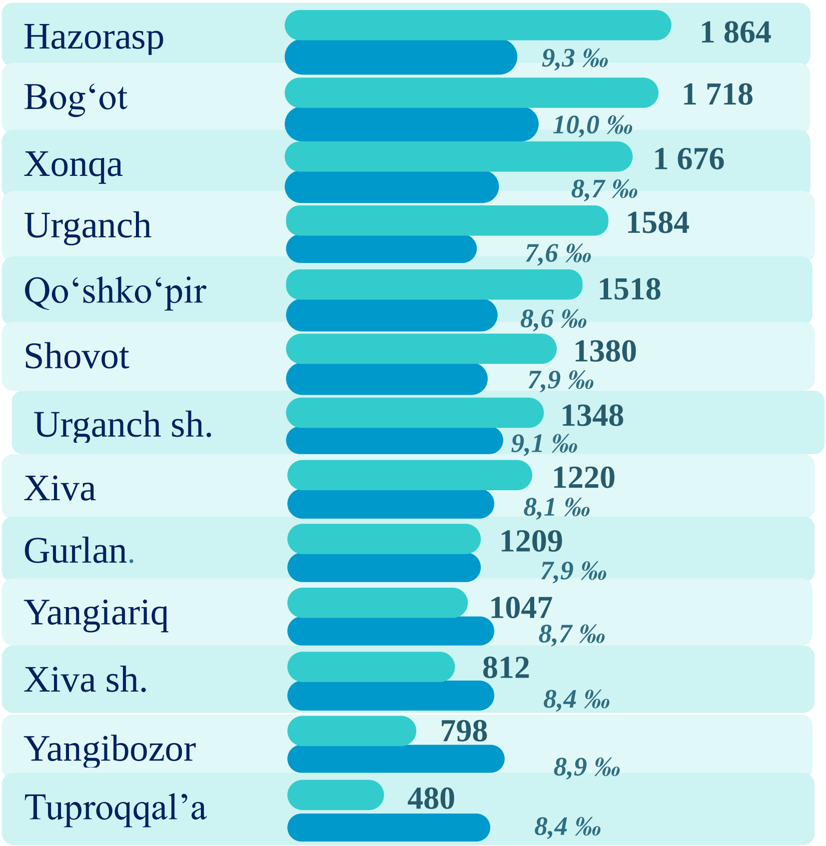

Nikohlarning taqsimlanishi

Yanvar- mart

2021	2022
4 686	5 241
93,4%	111,8%

Yanvar- iyun

2021	2022
7 717	8 074
128,6%	104,6%

Yanvar- sentabr

2021	2022
10 548	11 038
126,5%	104,6%

Yanvar- dekabr

2021	2022
15 540	16 654
111,1%	107,2%

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida **16,7** mingta nikoh qayd etilgan bo‘lib, har 1000 aholiga nikoh koeffitsiyenti **8,6** promilleni tashkil etgan hamda 2021- yilga nisbatan **0,5** promillega oshganligi kuzatildi (2021- yilning yanvar- dekabr oylarida **8,1** promille bo‘lgan).

NIKOHDAN AJRALISHLAR

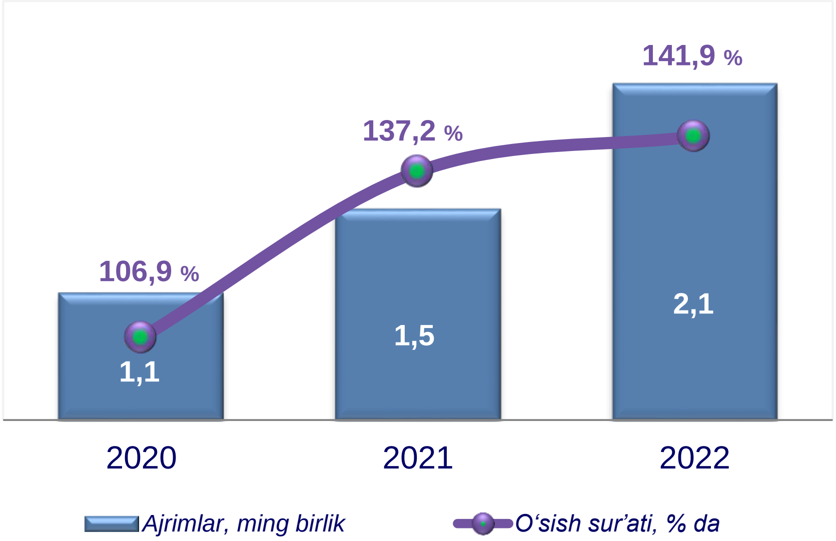

Nikohdan ajralishlar soni va koeffitsiyenti

2022- yil yanvar-dekabr, birlik

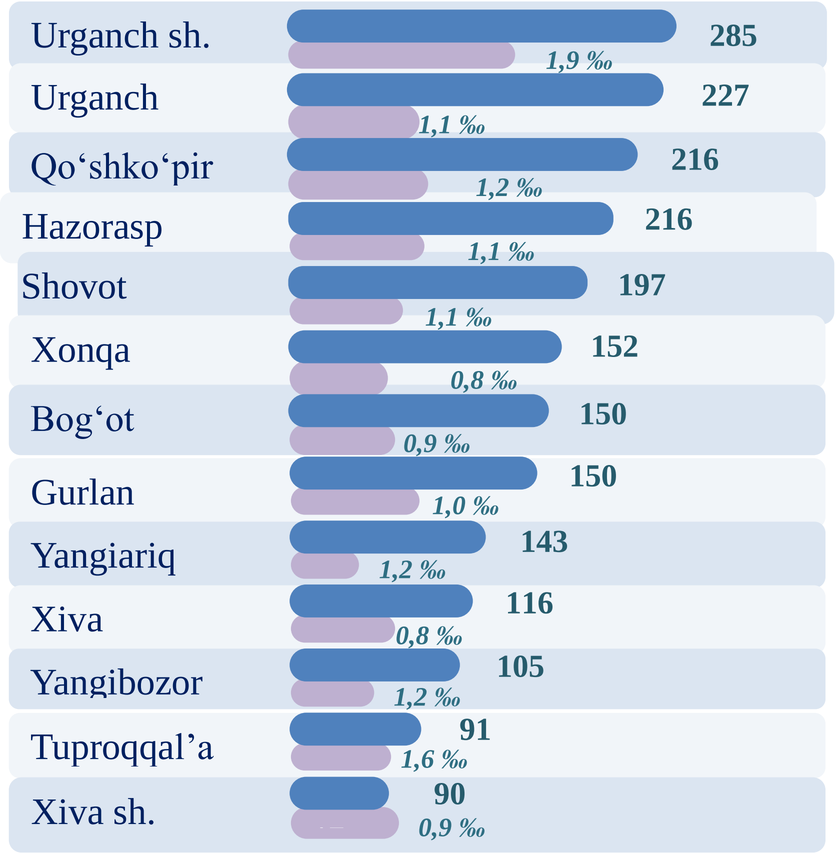

Nikohdan ajralishlarning taqsimlanishi

Yanvar- mart

2021	2022
356	494
121,9%	138,8%

Yanvar- iyun

2021	2022
755	1 023
151,5%	135,5%

Yanvar- sentabr

2021	2022
1 096	1 511
147,1%	137,9%

Yanvar- dekabr

2021	2022
1 507	2 138
137,2%	141,9%

2022- yil yanvar- dekabr oylarida **2,1** mingta nikohdan ajralishlar qayd etilgan bo'lib, har 1000 aholiga nikohdan ajralishlar koeffitsiyenti **1,1** promilleni tashkil etgan hamda 2021- yilga nisbatan **0,3** promillega oshganligi kuzatildi (2021- yil yanvar- dekabr oylarida **0,8** promille bo'lgan).

Nikohdan ajrashganlarning farzandlar soni bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar- dekabr

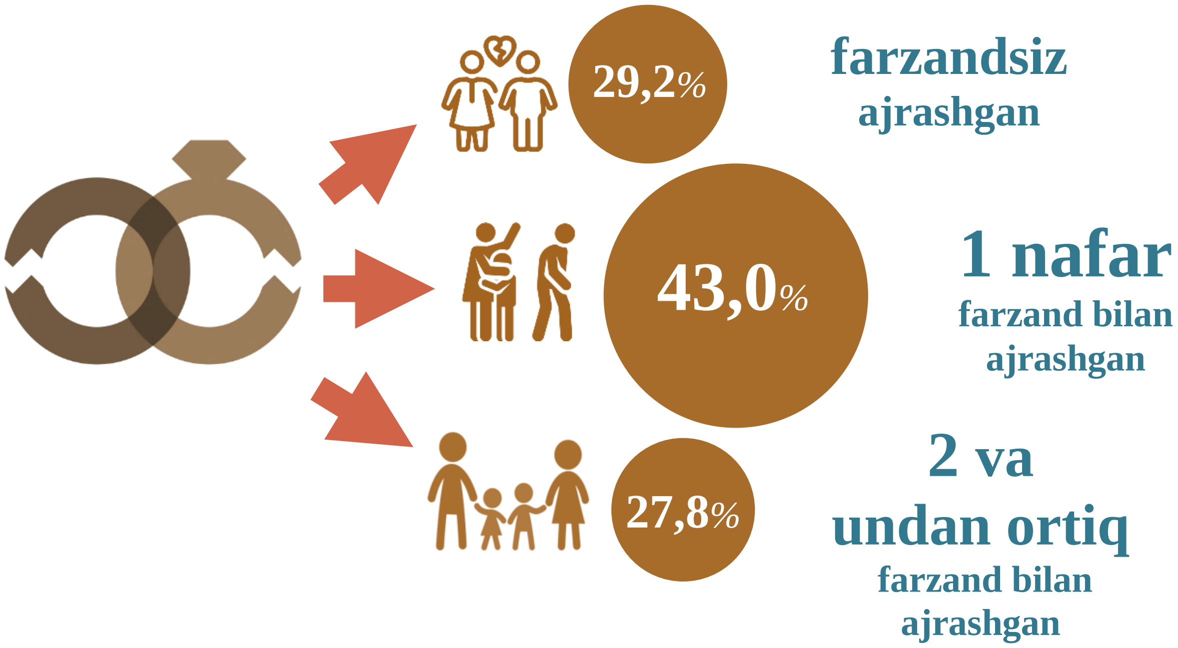

2022- yil yanvar-dekabr oylarida viloyatda jami nikohdan ajrashganlarning **29,2** % i farzandsiz, **43,0** % i bitta farzand bilan va **27,8** % i ikki va undan ortiq farzand bilan ajrashganlar hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Nikohdan ajrashganlar soni va koeffitsiyenti

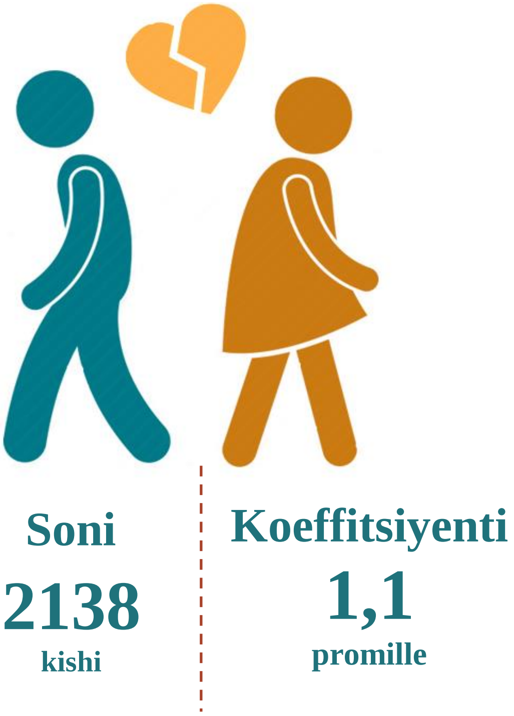

Viloyat bo‘yicha nikohdan ajrashganlarning soni 2022- yilning yanvar-dekabr oylarida **2138** kishini, har 1000 aholiga nikohdan ajralishlar koeffitsiyenti **1,1** promilleni tashkil etgan.

AHOLI MIGRATSIYASI

(Doimiy yashash maqsadida ko'chib kelganlar va ko'chib ketganlar)

2022- yil yanvar- dekabr oylarida viloyat bo'yicha doimiy yashash maqsadida ko'chib kelganlar jami soni 6 685 kishini tashkil etdi.

Doimiy yashash maqsadida ko'chib ketganlar soni jami 8 148 kishini, migratsiya saldosi minus 1 463 kishini tashkil etdi. (2021- yil yanvar- dekabr oylarida minus 2 347 kishini tashkil etgan).

Shahar va tumanlar bo'yicha ko'chib kelganlar va ko'chib ketganlar soni

(kishi)

	2021 - yil yanvar- dekabr			2022- yil yanvar- dekabr		
	Ko'chib kelganlar	*Ko'chib ketganlar*	Migratsiya saldosi	Ko'chib kelganlar	Ko'chib ketganlar	Migratsiya saldosi
Viloyat bo'yicha:	9855	12202	-2347	6685	8148	-1463
shaharlar:						
Urganch sh.	2050	2528	-478	1761	1843	-82
Xiva sh.	856	521	335	351	450	-99
tumanlar:						
Bog'ot	271	437	-166	173	307	-134
Gurlan	260	525	-265	174	382	-208
Qo'shko'pir	352	817	-465	272	574	-302
Urganch	2323	1500	823	1707	1223	484
Hazorasp	208	2077	-1869	235	957	-722
Tuproqqal'a	1751	494	1257	635	304	331
Xonqa	333	699	-366	195	512	-317
Xiva	598	1094	-496	380	574	-194
Shovot	297	732	-435	239	448	-209
Yangiariq	327	382	-55	338	317	21
Yangibozor	229	396	-167	225	257	-32

KO‘CHIB KELGANLAR

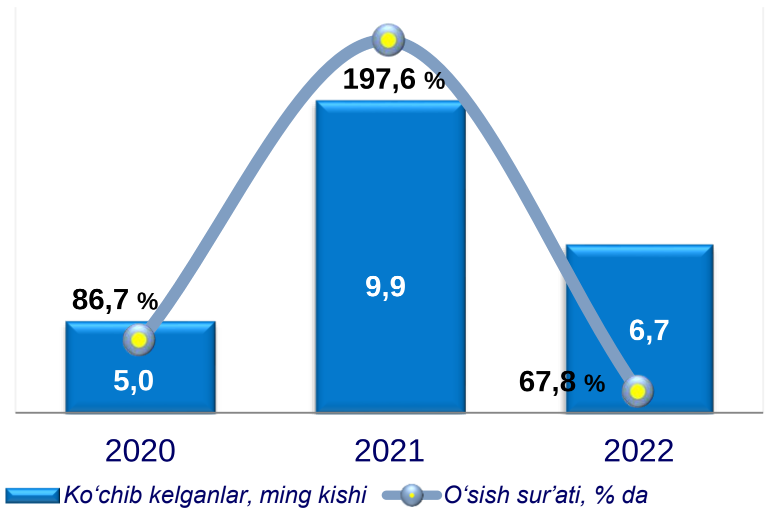

Ko‘chib kelganlarning taqsimlanishi

Yanvar-mart

Erkaklar	Ayollar
581	1337
30,3%	69,7%

Yanvar-iyun

Erkaklar	Ayollar
1146	2480
31,6%	68,4%

Yanvar-sentabr

Erkaklar	Ayollar
1 640	3 528
31,7%	68,3%

Yanvar-dekabr

Erkaklar	Ayollar
2 120	4 565
31,7%	68,3%

Ko‘chib kelganlar soni va koeffitsiyenti

2022- yil yanvar-dekabr, kishi

Urganch sh.	1 761	11,9 ‰
Urganch	1 707	8,2 ‰
Tuproqqal’a	635	11,1 ‰
Xiva	380	2,5 ‰
Xiva sh.	351	3,7 ‰
Yangiariq	338	2,8 ‰
Qo‘shko‘pir	272	1,5‰
Shovot	239	1,4 ‰
Hazorasp	235	1,2 ‰
Yangibozor	225	2,5 ‰
Xonqa	195	1,0 ‰
Gurlan	174	1,1 ‰
Bog‘ot	173	1,0 ‰

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida **6,7** mingta ko‘chib kelganlar qayd etilgan bo‘lib, har 1000 aholiga ko‘chib kelish koeffitsiyenti **3,4** promilleni tashkil etgan hamda 2021- yilga nisbatan **1,8** promillega kamayganligi kuzatildi (2021- yilning yanvar- dekabr oylarida **5,2** promille bo‘lgan).

KO‘CHIB KETGANLAR

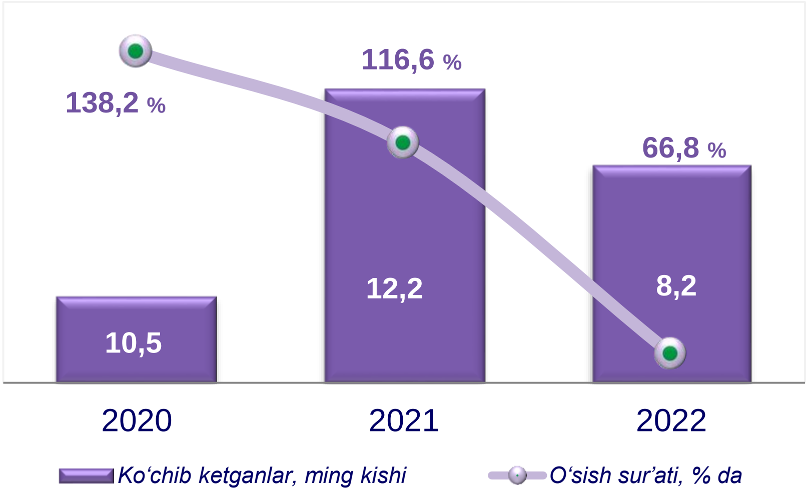

Ko‘chib ketganlar soni va koeffitsiyenti

2022- yil yanvar- dekabr, kishi

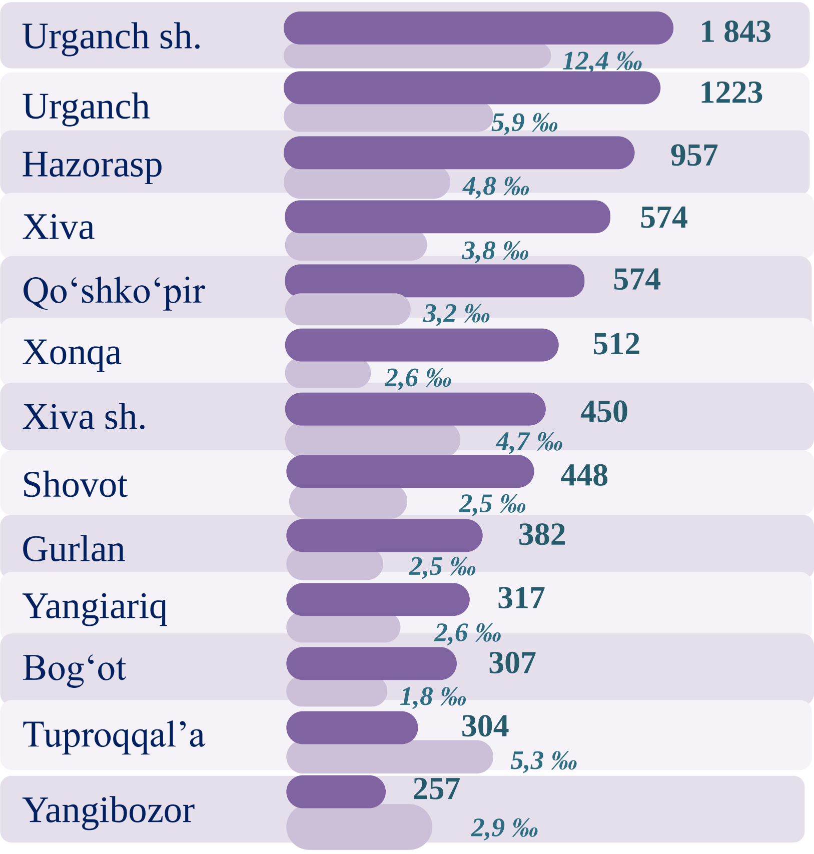

Ko‘chib ketganlarning taqsimlanishi

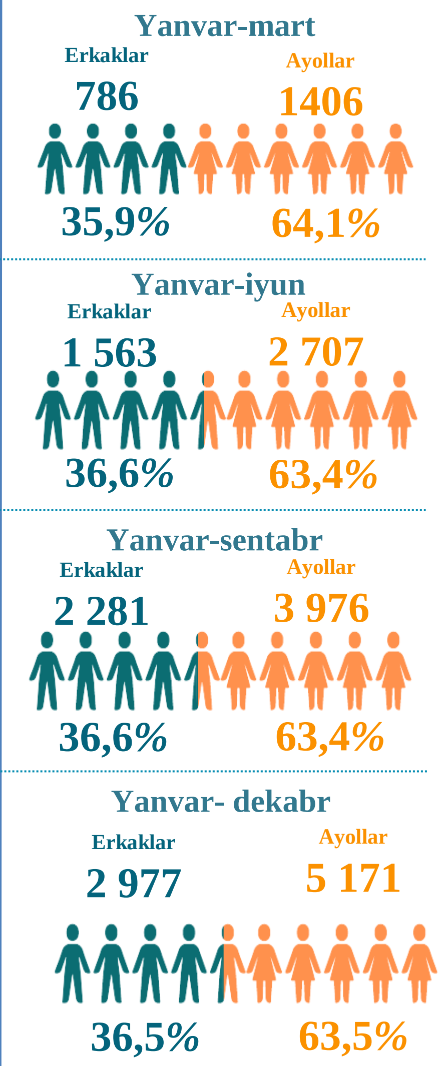

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida **8,2** mingta ko‘chib ketganlar qayd etilgan bo‘lib, har 1000 aholiga ko‘chib ketish koeffitsiyenti **4,2** promilleni tashkil etgan hamda 2021- yilga nisbatan **2,2** promillega kamayganligi kuzatildi (2021- yilning yanvar- dekabr oylarida **6,4** promille bo‘lgan).

Demografik ko‘rsatkichlarga izohlar

Doimiy aholi – ro‘yxatdan o‘tkazilayotgan vaqtda muayyan aholi punkti yoki hududda doimiy istiqomat qilayotgan aholidan iborat bo‘lib, bunga ushbu hududda doimiy ro‘yxatda turib, lekin vaqtincha yashamaydigan aholi ham kiritiladi.

Shahar aholisi – shahar hududlarida, ya’ni me’yoriy hujjatlar bilan shaharlar, shaharchalar sifatida belgilangan aholi punktlarida istiqomat qiluvchi aholi.

Qishloq aholisi – shaharlar va shaharchalar toifasiga kiritilmagan hududlarda – qishloq joylarda (ovullar, qishloqlar va boshqalar) istiqomat qiluvchi aholi.

Doimiy aholi sonini baholash – oxirgi aholini ro‘yxatga olish ma’lumotlari asosida hisoblanib, unga har yili tug‘ilganlar va muayyan hududga ko‘chib kelganlar soni qo‘shilib, o‘lganlar va muayyan hududdan ko‘chib ketganlar soni ayriladi.

Tug‘ilish – tug‘ilish jarayonlarining sodir bo‘lishi va boshqa xususiyatlarini tavsiflovchi ko‘rsatkich.

1000 aholiga nisbatan tug‘ilish koeffitsiyenti – hisobot yilida jami tug‘ilganlar (tirik) sonini hisobot davridagi doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

1000 aholiga nisbatan o‘lim koeffitsiyenti – hisobot yilida jami o‘lganlar sonini hisobot yilidagi doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

O‘lim sabablari – o‘limga yoki uning sodir bo‘lishiga ta’sir etgan kasalikklar, patologik holatlar va jarohatlar, shuningdek, o‘lim bilan yakun topgan jarohatga sabab bo‘lgan baxtsiz hodisa va zo‘ravonlik holatlari.

Nikoh – erkak va ayol o‘rtasidagi, ularning bir-birlariga va farzandlariga nisbatan huquq va majburiyatlarini belgilab beradigan o‘zaro munosabatlari shakli. Er va xotin o‘rtasidagi yuridik munosabatlar fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish (FHDYO) organlarida nikohlarini ro‘yxatdan o‘tkazish natijasida o‘rnatiladi.

1000 aholiga nisbatan nikohlar koeffitsiyenti – hisobot yilida tuzilgan nikohlar sonini doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

Nikohdan ajralish (nikohni bekor qilish) – er-xotinlarning hayoti davomida, tomonlar uchun qayta nikoh huquqini beruvchi, nikohlarning to‘liq yuridik to‘xtatilishi, nikoh FHDYO yoki sud organlarida ajralishni ro‘yxatdan o‘tkazilganidan so‘ng bekor qilingan hisoblanadi.

1000 aholiga nisbatan nikohdan ajralish koeffitsiyenti – hisobot yilida nikohdan ajralishlar sonini doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

Ko‘chib kelganlar soni – ko‘chib kelganlarning absolyut miqdori, ya’ni muayyan hududga uning tashqarisidan ko‘chib kelganlardan iborat. Ichki ishlar

organlari tomonidan aholini yashash joyi bo‘yicha ro‘yxatga olishda tuziladigan statistik hisobga olish so‘rovnomalarini qayta ishlash natijasida ko‘chib kelish.

Ko‘chib ketganlar soni – ko‘chib ketganlarning absolyut miqdori, ya’ni muayyan hududga uning tashqarisidan ko‘chib ketganlardan iborat. Ichki ishlar organlari tomonidan aholini yashash joyi bo‘yicha ro‘yxatga olishda tuziladigan statistik hisobga olish so‘rovnomalarini qayta ishlash natijasida ko‘chib ketish.

Aholining migratsion o‘sishi (farqi) – hisobot davrida ko‘chib kelganlar va ko‘chib ketganlar soni o‘rtasidagi farqning absolyut miqdori.

Demografiya va mehnat statistikasi bo‘limi
Tel: 62 224-65-08